Àòåèçì è íàóêà

Àâòîð Àíäðåé
Wednesday, 27 February 2008
Ïîñëåäíåå îáíîâëåíèå Thursday, 01 October 2009

Êîíöåïöèÿ ãëàâû: àòåèçì íå ïîÿâèëñÿ â ñëåäñòâèè ðàçâèòèÿ íàóêè, íî èìååò ÷èñòî ôèëîñîôñêèå êîðíè. Ïîÿâëåíèå áîëåå ÷åòêîé êà

Àòåèçì - îòíþäü íå ðåçóëüòàò ðàçâèòèÿ íàó÷íîé ìûñëè. Àòåèçì - ýòî ñîñòîÿíèå äóøè. ×òî-òî âðîäå îçëîáëåííîñòè, íåìåðåííîãî îòòîð
äðåâíèå áèáëåéñêèå Ïèñüìåíà, íàïðèìåð: Ïñàëìû Äàâèäà. Â Äðåâíåé Ãðåöèè çàðîäèëîñü ïîíÿòèå àòåèçìà (îò ãðå÷åñêîãî «à»&mda
ñèñòåìû âçãëÿäîâ, îòðèöàþùåé âåðó â Áîãà, â áåññìåðòèå äóøè, â ïîòóñòîðîííèé ìèð, â âîñêðåñåíèå èç ìåðòâûõ è âîîáùå â ðåëè
ñîâåòñêîé Ðîññèè (ýòíè÷åñêèé àòåèçì), ñâîåãî ðîäà îáùåñòâåííàÿ, êàçåííàÿ ôîðìà àòåèçìà, êàê íàïðèìåð, â ñðåäíèõ âåêàõ êàòîëè
ñïåêòðîì, òàê íàçûâàåìûõ ïðè÷èí îòðèöàíèÿ, íî ïðàêòè÷åñêè âåñü ýòîò ñïåêòð, â êîíå÷íîì èòîãå, ñòàðàåòñÿ ðàöèîíàëèçèðîâàòü è
Îäíàêî, àâòîð ñåãî ìàòåðèàëà, ïðîâåäÿ ìíîæåñòâî äèñêóññèé è äåáàòîâ íà ýòó òåìó, îáðàòèë âíèìàíèå íà èíòåðåñíóþ òåíäåíöèþ - í
íàóêà ìîæåò ñêàçàòü î Áîãå îáúåêòèâíî, áåç èäåîëîãè÷åñêîé ïîäîïëåêè - "íåâîçìîæíî ñêàçàòü ñîâåðøåííî íàó÷íî åñòü Îí èëè íåò, òà
áûëî íåäîñÿãàåìî äëÿ ïîçíàíèÿ ÷åëîâåêîì, íî ýòî íå èñêëþ÷èëî ñóùåñòâîâàíèÿ òàêîâûõ. Åñëè æå ìèð âñå-òàêè ñîòâîðåí Áîãîì, òî ñîâà
ñëåäóåò. Ïîêà åùå ýòî ïðåäìåò ôèëîñîôèè è ðåëèãèè".   ×åëîâåê, íàçûâàþùèé ñåáÿ àòåèñòîì, îïðåäåëÿåò ñåáÿ ñàìîãî êàê áåçáîæ
èäåò â ðàçðåç ñ èõ èäåîëîãèåé (èç ëè÷íîãî îïûòà). Ïðè÷èíà îãðîìíîãî ÷èñëà àòåèñòîâ â íàøå âðåìÿ îáóñëîâëåíà øèðîêèì ðàñïðîñòð
áåç Ñîçäàòåëÿ. Èç-çà òîãî, ÷òî ýòó òåîðèþ ñîâåðøåííî íåîáîñíîâàííî ïðåïîäàþò â ó÷åáíèêàõ, ïðåïîäàâàÿ åå êàê íàó÷íî äîêàçàííûé ôà
ê åäèíîìó ÌÍÅÍÈÞ, ÷òî ýâîëþöèÿ ñóùåñòâîâàëà"; îäíàêî, êàê ðàç ñëàáîå ìåñòî òåîðèè âñåãäà áûëî "êàê ýòî ìîãëî ïðîèçîéòè?". Âèäè
òàêèõ âåùàõ íàäî ïîñëåäîâàòåëüíî ðàçîáðàòüñÿ. Â äèñêóññèè î ïðàâäå ñòàòüè "Àòåèçì" â âèðòóàëüíîé ýíöèêëîïåäèè "Âèêèïåäè
ïðîèñõîäèëà ýâîëþöèÿ, ÷òîáû çíàòü íàâåðíÿêà, ÷òî îíà ÏÐÎÈÑÕÎÄÈËÀ. Òî åñòü ôðàçà "åñëè âû íå ìîæåòå îáúÿñíèòü, ÊÀÊ ýòî áûë
íóæíî èìåòü ñåðüåçíûå îñíîâàíèÿ ñ÷èòàòü, ÷òî ýòîò ïðîöåññ èìåë ìåñòî. Ïîíèìàíèå òîãî, êàê ïðîòåêàë ýòîò ïðîöåññ, âåñüìà ïîëåçíî, í
ïîíèìàíèÿ òîãî, êàêèì èìåííî îáðàçîì Áîã ñîòâîðèë ìèð. -ïèñàë ìíå îí.- Ñîëíöå ñâåòèò, ïóñòü è íå âñå èçâåñòíî î íåì ÷åëîâå÷åñòâó, íî ý
óíè÷òîæàåì, òðàòèì ïîïóñòó è ò.ä. Ñóùåñòâóåò âåðà â òî, ÷òî Áîã åå ñîòâîðèë, è â òî, ÷òî ñêàçàë ïðîôåññîð ýâîëþöèîíèñò . Âñå ÿ
ìûñëè î òîì, ÷òî íàéäåííûå îñòàíêè (òîãäà ýòî áûë òîëüêî ÷åðåï) Ïàêèöåòóñà, ãîâîðÿò, ÷òî îí ïðåäîê êèòà? ß âàì îòâå÷ó: èõ ïðèâåäå
ñïîñîáû èëè îòêàçûâàåòñÿ ïîíèìàòü, ÷òî íå îáÿçàòåëüíî çíàòü, êàê êîíêðåòíî ïðîòîêàë íåêîòîðûé ïðîöåññ, ÷òîáû çíàòü, ÷òî îí ïðîèñ
îáúÿñíèòü ÿ.- åñòü î÷åâèäíûå âåùè, òàêèå êàê "ñîëíöå ñâåòèò, æèçíü ñóùåñòâóåò, ïòèöû ïîþò" âû ìîæåòå îáúÿñíèòü òî, êàê îíè
âñåõ (êðîìå ãëóõèõ è ñëåïûõ). À åñòü âåùè, êîòîðûå î÷åâèäíû òîëüêî äëÿ òåõ, êòî âåðèò, ÷òî îíè ðåçóëüòàò êàêèõ-òî ÏÐÎÖÅÑÑ
÷òî ýòè ÏÐÎÖÅÑÑÛ èìåëè ìåñòî, è êàê îíè ïðîòåêàëè. Ò.å. âîçìîæíî ëè, ÷òî âû æèçíü ïîÿâèëàñü èç íåæèâîé ìàòåðèè? Îòâåò ýâîëþ
èäåîëîãèè, ñàìà åùå íå âûøëà çà ðàìêè òåîðèè. Áîëüøàÿ ÷àñòü äîêàçàòåëüñòâ - âñåãî ëèøü îáúÿñíåíèÿ â äóõå "âîçìîæíî, ýòî ìîã
áåñåäîâàë ñ ðàçëè÷íîãî ðîäà ëþäüìè, ãîâîðþ î íåâåðóþùèõ, êîòîðûå íå çàèíòåðåñîâàíû íè â êàðüåðå ó÷åíîãî, íè â ðàñïðîñòðàíåíèè
ñàìè ýâîëþöèîíèñòû è àòåèñòû. Åñëè âû âåðèòå â òî, ÷òî ýâîëþöèÿ ïðîòåêàåò, òî âàñ ëåãêî óáåäèòü â òîì, ÷òî êèòû ýâîëþöèîíèð
ëè î÷åâèäíà èõ ðîäñòâåííîñòü? Íî ýòà òåîðèÿ áûëà ðîæäåíà â 1977 ãîäó âî âðåìÿ ðàñêîïîê â Ïàêèñòàíå, à â âîñüìèäåñÿòûõ ãîäàõ
íèìè ñõîäñòâà. Äàðâèí, íàïðèìåð, ïîëàãàë, ÷òî êèòû ïðîèçîøëè èç ìåäâåäåé, è åñëè áû ó íåãî áûëà âîçìîæíîñòü (âðåìÿ, ñèëû, äåíüã
íå ãîâîðÿ, êàêàÿ îò êàêîé ïðîèçîøëà... Íå ãîâîðÿ ýòî è æèâûå æèâîòíûå. (ñì. ðèñóíêè âíèçó) Èíòåðåñíî, íî ñóùåñòâóåò ÷åòûðå â
èññëåäîâàíèé, íàïðèìåð: ôèçèêà, èçó÷àþùàÿ ìàòåðèþ è åå ñâîéñòâà; áèîëîãèÿ, èçó÷àþùàÿ æèâîòíûé ìèð, è .ò.ä. Íî íèêàê íå ðàçîá
åùå íå äîêàçàíî, òî âñåãäà ÿâëÿåòñÿ ïðåäìåòîì ñïîðà. Íàïðèìåð, â ýâîëþöèîíèçìå ïðåäìåòîì ñïîðà ÿâëÿåòñÿ ïðîöåññ, ïóòü ïðîòåêàíèÿ
íàó÷íûì ïðîãðåññîì, íî íàó÷íîå ñîîáùåñòâî âñå ðàâíî íå ñîìíåâàåòñÿ â òîì, ÷òî ýâîëþöèÿ ïðîòåêàëà. Ýòî ëè íå ãîâîðèò îá èäåîëîãè÷åñ
îáúÿñíåíèÿ, åñëè ïðèíÿòü, êîíå÷íî, ÷òî îíî åñòü. Íî èçíà÷àëüíî ýòà òåîðèÿ èìååò â êà÷åñòâå èñòîêà ðåëèãèîçíûå è ôèëîñîôñêèå èäå
àòåèçì íå èìååò íàó÷íîãî íà÷àëà â ñâîåé èñòîðèè. Ïðîñòî ëþäÿì íàäî êàê-òî ïðèåìëåìî îáúÿñíèòü ñóùåñòâîâàíèå ìèðà áåç Òâîðöà, í
âåðèò, ÷òî Îíî íàïèñàíî Áîãîì, ðóêîþ ïðîðîêîâ è àïîñòîëîâ. Îäíàêî äëÿ òîãî, êòî â ýòî íå âåðèò, Ñâÿòîå Ïèñàíèå àðãóìåíòîì íå ÿâëÿåòñÿ
÷åëîâåêà îò çàáëóæäåíèé è ïðåäðàññóäêîâ, îäíàêî ýòîãî íå ïðîèçîøëî è íå ïðîèñõîäèò, òàê êàê àòåèçì ñîäåðæèò â ñåáå ìàññó ïð
áëóæäåíèÿ óìà. Â äîáàâîê êî âñåìó, äðåâíÿÿ íàóêà áûëà íå ñîâñåì íàó÷íà, è òàêèå óìû êàê Ôàëåñ, Àíàêñèìåí, Àíàêñèìàíäð, Ãåðà
ñìåøíû .   Íàóêà ñóùåñòâåííî ïðîäâèíóëàñü òîëüêî â ïðîøëîì âåêå, ïîëîæèâ êîíåö ìíîãèì çàáëóæäåíèÿì òèïà 180 ðóäèìåíòàðíûõ îðãà
çàáëóæäåíèå. Îäèí èç èñòî÷íèêîâ ðåëèãèè, ïî ìíåíèþ Ýïèêóðà, - îòñóòñòâèå çíàíèé î óñòðîéñòâå ìèðà, îäíàêî ýòî ñêîðåå ÿâëÿåò
óïîðÿäî÷èâàíèÿ è öåëåíàïðàâëåííîé ìûñëè. Òàê ÷òî âïîëíå íîðìàëüíî âåðèòü â Òâîðöà. ***   Êîíöåïöèÿ ãëàâû: Âå÷íîå ñàìîñòîÿòåëüí
ñóùåñòâóåò áåñ÷èñëåííîå êîëè÷åñòâî âçàèìîçàâèñÿùèõ ñèñòåì, ðàáîòà êîòîðûõ çàâèñèò äðóã îò äðóãà. Âñå îíè äîëæíû áûëè íà
íåìûñëèìà, òàê êàê âñåëåííàÿ ïîëíà óïîðÿäî÷åííûõ ñòðóêòóð, áåç êîòîðûõ íå áóäåò è ôóíêöèè. Åñëè áû â äàëåêîì ïðîøëîì íå áûëî à
æå áûëà è ñòðóêòóðà, ïðîèçâîäÿùàÿ ýòó ôóíêöèþ. Õì! Îòêóäà æå âçÿëàñü ñòðóêòóðà? Íî ñòðóêòóðà è ôóíêöèÿ - ýòî äâà êîìïîíå
áåç ôóíêöèè (è âñå-òàêè îòêóäà æå îíà ìîãëà âçÿòüñÿ?), òîãäà êòî çàäàë (äâèíóë) ýòó ñòðóêòóðó, ÷òî áû ïîÿâèëàñü ôóíêöèÿ ò
è íå ôóíêöèîíèðóþùóþ ñòðóêòóðó, êîòîðàÿ âäðóã, ñàìà ñîáîé ïðèøëà â äâèæåíèå. Â ìèðå ñóùåñòâóåò áåñ÷èñëåííîå êîëè÷åñòâî â
áûëè íà÷àòü ðàáîòó îäíîâðåìåííî. Íå ïðàâäà ëè çàáàâíî? ß âàì ñêàæó áîëüøå: ýòî ñòàâèò â òóïèê áåçáîæíèêîâ. ïðÿìîê âåùåé âî â
çàêîíîâ ïðèðîäû, ôèëîñîôû äðåâíîñòè è ïèòàëè íàäåæäû íà íàó÷íûé ñòàòóñ äëÿ ñâîèõ âçãëÿäîâ (ìîæåò ïðîñòî îäèí õîòåë áûòü óïîå
ïðèíÿòü, çàâèñèò îò âàøåãî îòíîøåíèÿ ê íàóêå è ðåàëüíîñòè. Áûë ëè ìèð âñåãäà ñàìîñòîÿòåëüíî ôóíêöèîíèðóþùèì, èëè æå îí èìååò
Îòñþäà ñëåäóåò, ÷òî âåðèòü â Òâîðöà, ïî ìåíüøåé ìåðå, ðàöèîíàëüíî, ÷åãî íå ñêàæåøü îá àòåèçìå.   Ñëåäóåò åùå ðàç îòìåòèòü, ÷
îñíîâûâàåòå ñâîè âçãëÿäû íà íàóêå, âû íå èíòåðïðåòèðóåòå íàóêó ïîä ñâîþ èäåîëîãèþ. Íî îíè ñîçíàòåëüíî íå äîïóñêàþò ìûñëè î ñóù
ïîä ðóêó; äàæå ïðîèñõîæäåíèå æèçíè èç íè÷åãî, êîòîðîå âçîðâàëîñü â íèãäå. Îíè íå ïðåäúÿâëÿþò ýòîìó íèêàêèõ äîêàçàòåëüñòâà, í
÷åëîâåêà çàáûâàòü òå îñíîâû, íà êîòîðûå îí ññûëàåòñÿ. Ïîýòîìó ìàëî ëè ÷òî ìîãëè ïðèäóìàòü àòåèñòû-ôèëîñîôû..... Ñòîèò ëè òîïîñ
ìûñëè î òîì, ÷òî íàéäåííûå îñòàíêè (òîãäà ýòî áûë òîëüêî ÷åðåï) Ïàêèöåòóñà, ãîâîðÿò, ÷òî îí ïðåäîê êèòà? ß âàì îòâå÷ó: èõ ïðèâåäå
îñòàëüíûå "çâåíüÿ" ïîòîìó ÷òî ïåðâûìè, êàê ðàç áûëè íàéäåíû èìåííî êîñòè Ïàêèöåòóñà (ñì. íèæå).   Ïàêèöåòóñ Êèò   Âíèìàíèå!
ìåòðà, ò.å. â 13 -16 ðàç áîëüøå.